

AH-101

April-2025

B.Ed., Sem.-II

A-03 : Knowledge & Curriculum

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (1) વિચારવાદ અને નિર્સર્ગવાદને આધારે જ્ઞાનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (2) તત્વજ્ઞાનની દૃષ્ટિએ જ્ઞાનના સ્ત્રોતની ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- (1) જ્ઞાનના સ્ત્રોત તરીકે 'સંકલ્પનાત્મક'ના લક્ષણો જણાવો.
- (2) શિક્ષણ અને તાલીમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
2. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (1) સમાજના લક્ષણો જણાવો.
- (2) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર અને કૃષ્ણ મૂર્તિના મતે રાષ્ટ્રીયતા વિશેના ખ્યાલો સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા**
- (1) વૈયક્તિક તકો અને સામાજિક ન્યાયના અવરોધો જણાવો.
- (2) શૈક્ષણિક સ્વાયત્તતાના લાભ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
3. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (1) અભ્યાસક્રમ રચનામાં સમાજની ભૂમિકા વર્ણવો.
- (2) પાઠ્યક્રમ અને અભ્યાસક્રમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા**
- (1) અભ્યાસક્રમ રચના સાથે સંલગ્ન સમસ્યાઓ જણાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના મનોવૈજ્ઞાનિક આધાર સ્પષ્ટ કરો.
4. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (1) અભ્યાસક્રમને સાંદર્ભિક રીતે પ્રતિભાવશીલ બનાવવાની વ્યૂહરચનાઓ જણાવો.
- (2) હિલ્ડા ટાબા દ્વારા સૂચિત અભ્યાસક્રમ વિકાસનું પ્રતિમાન આકૃતિ સાથે સમજાવો.
- અથવા**
- (1) અભ્યાસક્રમ વિકાસના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- (2) અભ્યાસક્રમના અસરકારક મૂલ્યાંકન માટે તમે કઈ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખશો ?

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો :

- (1) 'જ્ઞાતા' અને 'જ્ઞેય' એટલે શું ? ઉદાહરણસહ સમજાવો.
- (2) 'પરિસ્થિતિ'ને જ્ઞાનના સ્ત્રોત તરીકે સમજાવો.
- (3) માહિતીનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (4) સંસ્કૃતિના પ્રકારો જણાવો.
- (5) વિધાનપરક જ્ઞાનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (6) 'સમતા' અને 'સમાનતા' નો અર્થ જણાવો.
- (7) સમાજ એટલે શું ?
- (8) શૈક્ષણિક સ્વાયત્તતાનો અર્થ જણાવો.
- (9) અભ્યાસક્રમની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
- (10) ગર્ભિત (છૂપો) અભ્યાસક્રમ એટલે શું ?
- (11) અભ્યાસક્રમને સાંદર્ભિક રીતે પ્રતિભાવશીલ બનાવવાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (12) અભ્યાસક્રમનું મૂલ્યાંકન એટલે શું ?

Seat No. : _____

AH-101

April-2025

B.Ed., Sem.-II

A-03 : Knowledge & Curriculum

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** group of the questions : 14
  - (1) Clarify the concept of knowledge based on idealism and naturalism.
  - (2) Discuss the sources of knowledge from a philosophical perspective.

OR

  - (1) Explain the characteristics of 'conceptual' as a source of knowledge.
  - (2) Explain the difference between education and training.

2. Answer any **one** group of the questions : 14
  - (1) State the characteristics of society.
  - (2) Clarify the concepts of nationality according to Rabindranath Tagore and Krishnamurthy.

OR

  - (1) Explain the obstacles of individual opportunities and social justice.
  - (2) Explain the benefits and limitations of academic autonomy.

3. Answer any **one** group of the questions : 14
  - (1) Describe the role of society in curriculum development.
  - (2) Explain the difference between a curriculum and syllabus.

OR

  - (1) State the issues related to curriculum development.
  - (2) Clarify the psychological foundation of the curriculum.

4. Answer any **one** group of the questions : 14
  - (1) Explain strategies to making the curriculum contextually responsive.
  - (2) Explain the model of Curriculum development with figure suggested by Hilda Taba.

OR

  - (1) Explain the principles of curriculum development.
  - (2) What things would you keep in mind for effective evaluation of the curriculum ?

5. Give the answer of any **seven** questions in short :
- (1) What is 'subject' and 'object' ? Explain with example.
  - (2) Explain the 'situation' as a source to knowledge.
  - (3) Clarify the meaning of the information.
  - (4) State the types of culture.
  - (5) Explain the meaning of propositional knowledge.
  - (6) Explain the meaning of 'equity' and 'equality'.
  - (7) What is Society ?
  - (8) Explain the meaning of Academic Autonomy.
  - (9) Clarify the concept of Curriculum.
  - (10) What is Hidden Curriculum ?
  - (11) Clarify the meaning of making Curriculum Contextually Responsive.
  - (12) What is Curriculum Evaluation ?
-